Voorstel aan de raad

Nummer: 234

Portefeuille:	Jeugdzorg, onderwijs, emancipatie en integratie en kunst en cultuur en gemeentelijk vastgoed
Programma:	4 Onderwijs
Taakveld:	4.2 Onderwijshuisvesting

Onderwerp:
Aanvragen Plan van Scholen 2022-2025

Voorgesteld besluit

1. De aanvraag van Stichting Christelijk Primair Onderwijs (SCPO) voor opname van een protestants christelijke basisschool in het Plan van Scholen 2022 - 2025 af te wijzen;
2. De aanvraag van Stichting vrijeschool Lelystad (SVL) voor opname van een vrijeschool in het Plan van Scholen 2022 – 2025 af te wijzen;
3. De vaststelling van een Plan van Scholen voor 2022-2025 achterwege te laten, omdat geen der ingekomen aanvragen voor inwilliging in aanmerking komt.

Urgentie Raad

Op grond van de Wet op het Primair Onderwijs, zoals luidend direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet ‘Meer ruimte voor nieuwe scholen’, konden schoolbesturen een aanvraag bij de gemeente indienen voor het stichten van een nieuwe basisschool. Deze aanvragen dienden voor 1 februari te zijn ingediend bij de raad van de gemeente waar het betreffende schoolbestuur de school wil realiseren.

De schoolbesturen SCPO en SVL hebben voor 1 februari jl. ieder een aanvraag ingediend voor het stichten van nieuwe basisscholen in Lelystad: resp. een protestants-christelijke basisschool in Warande per 1 augustus 2024 (SCPO) en een vrijeschool per 1 augustus 2022 (SVL). De wetgever verplicht de gemeente om uiterlijk 1 augustus een Plan van Scholen vast te stellen, dan wel uiterlijk 15 augustus voorafgaande aan de planperiode waarvoor een aanvraag is ingediend, de aanvrager te informeren over het afwijzen van de aanvraag. Dit betekent dat besluitvorming over voorliggend voorstel nog voor het zomerreces 2021 dient plaats te vinden.

Samenvatting

De schoolbesturen Stichting Christelijk Primair Onderwijs (SCPO) en Stichting Vrijeschool Lelystad (SVL) willen ieder een nieuwe basisschool in Lelystad stichten; resp. een protestants-christelijke basisschool in Warande en een vrijeschool met als huisvestingsvoorkeur het voormalige schoolgebouw van basisschool ‘De Fontein’. Zij hebben de gemeente daarom verzocht de stichting van deze scholen op te nemen in het zogenaamde ‘Plan van Scholen’ voor de jaren 2022-2025. Het is de taak van de gemeente om de verzoeken van de schoolbesturen objectief te toetsen en op basis daarvan te besluiten de aanvraag wel of niet op te nemen op het Plan van Scholen (een overzicht van de nieuw op te richten scholen in de gemeente). Kern van de toetsing is of het aannemelijk is dat de gewenste nieuwe scholen binnen 5 jaar door ten minste 200 leerlingen (geldende stichtingsnorm voor Lelystadse basisscholen) zullen worden bezocht. Dat blijkt voor de aanvraag van SCPO niet het geval. SVL heeft de aanvraag voor een vrijeschool onderbouwd door een vergelijking te maken met de gemeente Hoorn. De gemeente komt op basis van een vergelijkende analyse tussen beide gemeenten tot de conclusie dat Hoorn geen met Lelystad te vergelijken gemeente is. Beide aanvragen komen daarom niet voor toekenning in aanmerking. Zonder aanvragen die voor opname in

het Plan van Scholen in aanmerking komen, hoeft uw raad geen Plan van Scholen 2022-2025 vast te stellen.

Voorgaande besluitvorming

n.v.t.

Inleiding

De schoolbesturen SCPO en SVL hebben voor 1 februari jl. ieder een aanvraag ingediend voor het stichten van nieuwe basisscholen in Lelystad: resp. een protestants-christelijke basisschool in Warande per 1 augustus 2024 (SCPO) en een vrijeschool per 1 augustus 2022 (SVL). Om voor een nieuwe school Rijksbekostiging te ontvangen en dus daadwerkelijk te kunnen starten, moet de gemeenteraad conform artikel 74 Wet op het primair onderwijs[1] de nieuwe school opnemen in het zogenaamde 'Plan van Scholen'.

De gemeente is, vanuit haar wettelijke taak, verplicht om de aanvragen te toetsen. De toetsing van een aanvraag kent geen beleidsvrijheid. Kern van de gemeentelijke toetsing is of het aannemelijk is dat de nieuw te stichten school binnen 5 jaar en de daarop volgende 15 jaar zal worden bezocht door ten minste 200 leerlingen (stichtingsnorm voor Lelystad). Alleen op basis van een positief besluit van de gemeenteraad en vervolgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) over het Plan van Scholen, komt een school in aanmerking voor Rijksbekostiging (op zijn vroegst vanaf schooljaar 2022-2023) .

De gemeente heeft de aanvragen van SCPO en SVL beoordeeld. De haalbaarheid van de door SCPO aangeleverde leerlingenprognose is getoetst aan de hand van diverse gemeentelijke bronnen, informatie over woningbouw- en demografische ontwikkelingen en de hieruit voortkomende leerlingenprognoses. Op basis van deze analyse is geconcludeerd dat de stichtingsnorm van 200 leerlingen niet binnen een periode van 5 jaar wordt gehaald.

SVL heeft de aanvraag voor een vrijeschool, vanwege het ontbreken van een school van dezelfde denominatie of richting in Lelystad, onderbouwd door een vergelijking te maken met de gemeente Hoorn. Omdat Hoorn geen met Lelystad vergelijkbare gemeente is, wordt voorgesteld om de aanvraag af te wijzen.

Omdat er daarmee geen aanvragen voor inwilliging in aanmerking komen, kan de vaststelling van een Plan van Scholen achterwege worden gelaten.

Doel

- Uitvoering geven aan de wettelijke gemeentelijke plicht om aanvragen voor het stichten van nieuwe scholen te toetsen op basis van de hiervoor geldende regelgeving zoals vastgelegd in de Wpo.
- Te voldoen aan de wettelijke eis om vóór 1 augustus een besluit te nemen over de ingekomen aanvragen voor het Plan van Scholen.

Argumenten

1. Op grond van de analyse (bijlage 1) van de leerlingenprognose van SCPO is het niet aannemelijk

[1] Waar in dit voorstel wordt verwezen naar de Wet op het primair onderwijs (WPO) wordt bedoeld de WPO zoals deze gold tot 31 januari 2021. Met ingang van 1 februari 2021 is de WPO gewijzigd. Op grond van artikel 194e WPO, moeten voor 1 februari 2021 ingediende aanvragen tot opneming op het Plan nieuwe Scholen worden afgehandeld conform de WPO geldig tot 31 januari 2021.

dat de stichtingsnorm voor de gemeente Lelystad van 200 leerlingen binnen 5 jaar wordt gehaald. De voornaamste redenen hiervoor zijn:

a. *In de berekening van SCPO wordt uitgegaan van een onjuiste basisgeneratie voor het voedingsgebied van de te realiseren basisschool.*
In de berekening van SCPO wordt uitgegaan van een aanzienlijk grotere omvang van de basisgeneratie in het voedingsgebied dan die van de gemeentelijke bevolkingsprognose. SCPO gaat uit van een basisgeneratie van 1.781 kinderen in 2029, terwijl, op basis van de gemeentelijke prognoses en daarin gehanteerde uitgangspunten, de basisgeneratie van het door SCPO gehanteerde voedingsgebied circa 1.495 kinderen is. Daarnaast geeft het door SCPO gehanteerde model voor nieuwbouwgebieden een overschatting van de basisgeneratie (zie bijlage 1, 2 en 2.1). De basisgeneratie is bij SCPO 19% hoger dan in de gemeentelijk prognose in 2029, het jaar dat voldaan moet worden aan de stichtingsnorm.

b. *SCPO gaat uit van een deelnamepercentage van 95%. Het deelnamepercentage geeft aan hoeveel leerlingen van de basisgeneratie een basisschool in Lelystad bezoekt. SCPO schat dit deelnamepercentage te hoog in.*
Het deelnamepercentage is gedefinieerd als het aantal leerlingen op de basisscholen in Lelystad, gedeeld door de basisgeneratie op 1 januari maal 100 %. Op 1 oktober 2020 bezochten 7.235 leerlingen het basisonderwijs in Lelystad (bron : DUO). De basisgeneratie op 1 januari 2021, bestaande uit de 4 tot en met 11-jarigen en 30 % van de 12-jarigen, bedroeg 7.982 kinderen (bron: Basisregistratie Personen). Hieruit volgt een deelnamepercentage van 91 %. SCPO gaat ervan uit van een deelnamepercentage van 95 %. Dit percentage is 4 procentpunt hoger dan de feitelijke situatie. Het aantal ‘beschikbare’ kinderen in de basisschoolleeftijd voor Lelystadse basisscholen ligt dus circa 4 procentpunt lager dan waar SCPO in haar aanvraag van uit gaat.

2. *Uit analyse (zie bijlage 1) blijkt dat de vergelijkingsgemeente Hoorn, die SVL opgeeft voor het berekenen van de leerlingenprognose, onvoldoende vergelijkbaar is met de gemeente Lelystad.*
Hierdoor kan niet uit worden gegaan van het belangstellingspercentage voor vrijeschoolonderwijs van de gemeente Hoorn. Hoorn heeft een ander geografisch profiel dan Lelystad. Ook is sprake van een fors verschil in leerlingdichtheid[2] tussen Hoorn (319) en Lelystad (33). De leerlingdichtheid is de bepalende factor voor de vaststelling van de stichtingsnormen per gemeente door OCW. Daarom is dit kengetal een belangrijke factor in de beoordeling of gemeenten vergelijkbaar zijn. Op basis van deze verschillen wordt Hoorn aangemerkt als onvoldoende vergelijkbaar en wordt voorgesteld de aanvraag van SVL op basis onvoldoende vergelijkbaarheid met de gemeente Hoorn af te wijzen. Hierdoor is de toetsing van het behalen van de stichtingsnorm (stap 2) niet meer van toepassing.

3. *In artikel 83, lid 1, van de WPO is bepaald dat, de vaststelling van het Plan van Scholen achterwege kan blijven indien er geen aanvragen tot opneming in het plan zijn ontvangen of geen aanvragen voor inwilliging in aanmerking komen.*
Omdat de aanvragen van SCPO en SVL niet voldoen aan de wettelijke vereisten is er geen aanleiding om een Plan van Scholen vast te laten stellen. Er zijn immers geen aanvragen die gehonoreerd kunnen worden.

Kanttekeningen

Behoefte aan een tweede basisschool in de Warande
Afgelopen zomer is het schoolgebouw van KC Warande in recordtempo uitgebreid met ca. 900 extra m2’s. Hiermee kan de school weer nieuwe leerlingen huisvesten. Op basis van de meest recente leerlingenprognose kan worden geconcludeerd, dat het gebouw van KC Warande in schooljaar 23-24 al weer ‘vol’ zit. Rekening houdend met de doorgaande woningbouw in Warande betekent dit dat binnen afzienbare tijd een tweede school in deze wijk nodig is. In het kader van het Integraal Huisvestingplan Onderwijs (IHP) meerjarenperspectief is voor 2023 hier financieel al rekening mee gehouden.

De gemeente kan zelf geen school stichten, maar ziet wel de noodzaak van een tweede bassischool in de Warande. Daarom gaat de gemeente in overleg met de schoolbesturen voor primair onderwijs

[2] De leerlingdichtheid is de uitkomst van het aantal inwoners van 4 tot en met 11 jaar in de gemeente gedeeld door het aantal km^2 grondoppervlakte van de gemeente.

om te komen een tot oplossing voor het alsnog stichten van een tweede school in de Warande. Met de wijziging van de WPO ‘Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen’ (in werking getreden op 1 februari 2021) ontstaat er ruimte om bijvoorbeeld op basis van een onderwijsconcept een school te beginnen. Volgens de nieuwe wet hoeven initiatiefnemers niet langer uit te gaan van een erkende richting (erkende godsdienstige of levensbeschouwelijke grondslag). Dit biedt voor de Lelystadse schoolbesturen meer mogelijkheden om bijv. een school in de Warande te stichten.

Nieuwe wet Meer ruimte voor nieuwe scholen[3]
Met de inwerkingtreding van de nieuwe wet ‘Meer ruimte voor nieuwe scholen’ is de procedure voor nieuw te stichten scholen via het Plan van Scholen, vervallen. De nieuwe wet ‘moderniseert’ de procedure voor het stichten van scholen in het basis- en voortgezet onderwijs. Ook de rol van de gemeente wijzigt. Aanvragen voor nieuwe scholen worden voortaan rechtstreeks bij het rijk ingediend. Een initiatiefnemer moet de gemeente van de gewenste plaats van vestiging wel uitnodigen voor een gesprek. Dit jaar is ‘bijzonder’ omdat schoolbesturen twee keer de kans krijgen om een aanvraag in te dienen voor het stichten van een nieuwe school (via de planprocedure en op basis van de nieuwe wet).

Financiën

n.v.t.

Vervolg

- SCPO en SVL worden voor 15 augustus 2021 geïnformeerd over het besluit van de raad over hun aanvragen, middels het toezenden van het raadsvoorstel.
- De gemeente gaat in overleg met de schoolbesturen voor primair onderwijs om te komen tot een alternatieve oplossing voor het alsnog stichten van een tweede school in de wijk Warande.

Bijlagen

Bijlage 1. Beoordeling aanvraag SCPO en SVL – Plan van Scholen 2022-2025.
Bijlage 2. Berekening Modelprognose SCPO.
Bijlage 2.1 Toelichting berekening modelprognose SCPO.

Lelystad, 6 juli 2021

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris, de burgemeester,

A. Schepers A.E.H. Baltus

[3] Kamerstukken 2018-2019, 35050